

RCD Mallorca versus Atlètic Balears

No juguen a la mateixa divisió, tenen pressupostos enormement diferents, els separa tot però els uneix l'antipatia que es tenen: el Reial Club Esportiu Mallorca i l'Atlètic Balears.

Reportatge de Miquel Payeras

A pesar que l'únic equip de futbol mallorquí que es coneix fora de Mallorca és el que porta el nom de l'illa, existeix un altre equip que sempre ha aspirat a arribar al cim del futbol –quelcom que mai ha assolit–, que (mal) viu a la Segona B del futbol espanyol i que sempre ha tingut en el Mallorca un enemic acèrrim, al qual ni tan sols li reconeix del tot que sigui el club degà de les Illes. És l'Atlètic Balears, un club diferent, amb orgull ideològic, els seguidors del qual celebren les derrotes del Mallorca com un èxit i que enguany confiaven que l'adversari acabés per baixar a Segona B per veure's les cares a la mateixa categoria, quelcom que no passa des de fa prop de quaranta anys. Els del Mallorca, per la seva banda, si de quelcom frueixen és de fregar pels morros als balearics la seva terrible situació esportiva i la ruïna dels comptes econòmics.

Fent abstracció del fet que el Balears i el Mallorca juguen a categories esportives diferents i de les respectives situacions pressupostàries, que són enormement diferents, els uneix la gran rancúnia que senten l'un per l'altre, cosa

que té molt a veure amb la història i la ideologia. El Balears va ser històricament l'equip dels treballadors, de les classes populars, amb molts dels seus jugadors que se sentien orgullosament d'esquerres, cosa que li passà factura durant la dictadura franquista, mentre que el Mallorca ho fou de cavallers selectes de l'alta condició i sempre ha fet part de la distinció social –es va fer dir Reial Alfons XIII en el seu naixement, el 1916, un nom prou eloqüent–, i gaudí del suport i la protecció del franquisme.

Són dos equips, dues entitats, totalment diferents que enguany han viscut i viuen un dels moments més complicats de la seva respectiva existència.

El Mallorca del centenari

Aquest 2016 havia de ser el del retorn del Mallorca a la màxima categoria del futbol. Justament l'any en què complia el centenari. A finals de juliol de 2015 la Societat Anònima Esportiva, aleshores propietat quasi totalment de l'alemany Utz Claasen, començava una massiva campanya publicitària amb l'eslògan central "I tu, puges?". Volien així atreure la màxima quantitat d'abonats possible

per fer prou massa social que acompanyés l'equip en el que havia de ser la Lliga de l'ascens segur a Primera Divisió. No debades el pressupost de l'entitat era el més poderós de la categoria, molt per sobre del segon.

El 4 de juny de 2016 ningú no en volia ni sentir a parlar, d'aquella publicitat. El Mallorca sortia al camp del Valladolid per disputar-hi l'últim i decisiu partit de l'any. Si no guanyava es podia acomiadar no de pujar, no, sinó de la Segona Divisió. Se n'anava directe al fons del pou abissal que és la Segona B.

Per sort per a la nova propietat, el grup nord-americà ACQ Lagacy Partners, que havia adquirit la majoria d'accions –el 77,4% exactament– el mes de gener anterior, l'equip guanyà el partit i es quedà a Segona. Des d'aleshores el nou director general, Maheta Molango, un antic jugador suís de futbol, es dedica a assegurar que es reforçarà molt l'equip perquè a la Lliga 2016-2017 pugui pujar a Primera Divisió sense problemes. Qui sap. Si fa no fa són les mateixes paraules que des del gener d'enguany repetia sempre: que el club pujaria el juny de 2016. Res més →

→ lluny, però. De res ha servit que fos el més potent de la Segona en pressupost. A punt va estar, com s'ha dit, de veure's precipitat al fons més negre de la Segona B. Quelcom que podria haver suposat la desaparició de l'entitat centenària.

Per ventura fora de Mallorca és difícil d'entendre el vodevil que ha viscut la SAE des de fa anys. A l'illa tampoc s'entén. La propietat ha anat passant de mans sense aturador. Entre 1992 –any en què entraren en vigor les SAE– i 1995 diversos empresaris mallorquins intentaren consolidar un projecte autòcton per al club. Fracassaren. El Grup Zeta d'Antonio Asensio comprà aleshores la pràctica totalitat de les accions. Els problemes del grup mediàtic a partir de la mort del seu president i propietari, l'abril de 2001, provocaren que els hereus es desfessin de la propietat esportiva mallorquina l'agost de 2003.

El director general que havia nomenat el Grup Zeta, el mallorquí Mateu Alemany, reuní un grup d'inversors que aconseguiren el control del 80% de les accions per 17 milions d'euros, mentre ell seguia al capdavant de la gestió, un dels quals era Vicenç Grande, un famós especulador immobiliari i constructor i que en dos anys adquirí la majoria dels títols de propietat. Un signe del temps: un aristòcrata dels anys de la bogeria daurada del ciment i del diner fàcil comprava el club per bravejar des de la llotja presidencial. Tres anys més tard el seu grup empresarial entrà en concurs de creditors i el 2009 el jutge que s'encarregava del cas l'obligà a desfer-se de les accions del Mallorca, el 91% de les quals foren adquirides pel director general, Alemany, per 1,5 milions d'euros. L'operació especulativa li sortí rodona: al cap de pocs mesos, l'estiu de 2010, les venia per 2 milions a un grup liderat per l'ex-entrenador del Betis, el Barça i el Mallorca, entre altres clubs, Llorenç Serra Ferrer, el qual durà quatre anys i mig, però finalment traspasà els títols a l'alemany Utz Claasen el gener de 2015. Un personatge d'allò més estrambòtic –investigat per la justícia del seu país per qüestions fiscals– que finalment va vendre la propietat el gener d'enguany al grup nord-americà abans esmentat, dedicat a la gestió esportiva –és el propietari, entre d'altres, del club de bàsquet Suns de Phoenix, de la NBA–, el president del qual és Robert Sarver,

un multimilionari de 55 anys nascut a Tucson, Arizona.

En els últims vint-i-quatre anys, doncs, el Mallorca ha estat propietat de vuit grups i/o persones diferents. En aquest quart de segle l'equip de futbol ha tingut èxits, com mantenir-se la majoria de les temporades –setze– a Primera, guanyar la Copa espanyola, jugar un pic la Champions League, ser subcampion de la Recopa d'Europa, en dues ocasions quedà tercer de la Primera Divisió... i, per suposat, ha patit fracassos, com baixar a Segona i estar a punt, enguany, com s'ha dit, de caure al pou de Segona B. Però en cap moment ha assolit una massa social prou estable per fer de matalàs per a l'entitat en temps dolents. Com els actuals. De fet, l'assistència mitjana al seu camp, Son Moix, durant la darrera temporada a Primera fou de 12.263 espectadors. En el curs 2015-2016, 8.546. És la seva gran feblesa.

Ara somia amb una nova Lliga que li porti l'esperança des del principi i que al final pugui celebrar l'anhelat retorn a Primera. Però els últims tres anys aconsellen prudència a l'hora de valorar les ànsies de la nova propietat.

El Balears

Si el Mallorca té pocs seguidors, molt menys són els de l'Atlètic Balears, els quals aprovaren el 2011 convertir el club en Societat Anònima Esportiva. Era la forma d'evitar la desaparició i l'única amb la qual els escassos socis que aprovaren en assemblea la muda podien mantenir encesa l'esperança d'una injecció de diners que els permetés somiar amb glòries esportives. Diferents empresaris, inclosos especuladors del Maó, es convertiren en els tres anys següents en

ISAAC BUJ

accionistes i propietaris. Fins i tot un sinistre personatge dels negocis de la nit, que està relacionat amb el famós afer de la màfia policial que s'està investigant per part d'un jutge de Palma, ha arribat a ser un dels accionistes de l'entitat. Tot acabà en desastre. No arribaren els diners ni els èxits esportius.

L'any 2014 un empresari alemany que resideix a Mallorca, Ingo Volckman, comprà la majoria de les accions del club. Des d'aleshores l'equip ha intentat l'assalt a Segona des de la Segona B on juga, però ha fracassat en els dos intents consecutius i ha quedat a prop de l'èxit, però sense assolir l'objectiu. Si més no ha aconseguit, però, que els baleàrics, tal com es diu als seguidors del club, tornin al seu camp per veure-hi jugar l'equip.

Bé, en realitat no és el seu camp on juga. Hagué d'abandonar el seu i llogar-ne un altre. Si existeix un club desgraciat, aquest és l'Atlètic de Balears. A l'Atlètic de Madrid li diuen "el pupas". Això és perquè per devers la Meseta no coneixen l'equip balear. Orfe de títols esportius i en

CAMPS I CAMPS. El RCD Mallorca rep els rivals a Son Moix, de propietat municipal, i l'Atlètic Balear, al modest Son Malferit (a baix a la dreta), de la Federació Balear de Futbol, perquè l'Estadi Balear (a l'esquerra) es va haver de tancar per l'aluminosi. Ara té un aspecte ruïnós.

permanent depressió econòmica, si tenia un orgull era el de disposar en propietat d'un camp de futbol, l'Estadi Balear. Quelcom que, per cert, el seu odiat rival, el Mallorca, no ha tingut mai, perquè l'antic camp d'Es Fortí era d'una associació de propietaris –els hereus dels accionistes que el feren construir– i on juga ara, Son Moix, és de propietat municipal. Doncs bé, el 2013 l'estadi dels balearics fou clausurat en estat de ruïna per morde l'aluminosi. Ni això li queda al pobre. Ara juga a Son Malferit, un camp modestíssim que està adossat a les instal·lacions de la Federació Balear de Futbol.

Per a la pròxima Lliga Volckman ha promès que seguirà intentant el gran objectiu. Els seguidors li donen encara crèdit. Confiaven a jugar la pròxima temporada contra el seu gran adversari, el Mallorca, però finalment –com s'ha dit abans– no ha baixat i per tant no serà possible. Tant se val. Per als balearics no és un entrebanc gaire important. Estan acostumats a esperar. I a patir; no debades la seva història és la del patiment.

A efectes oficials el Mallorca és el degà del futbol balear. Quelcom que molesta els balearics més acèrrims, que asseguren que ho és el seu equip. Segons la informació del mateix club, el seu antecedent és força més antic, si bé ningú l'ha pogut datar exactament. Es deia El Mecánico i sorgí durant la primera dècada del segle xx com a resposta d'un grapat d'entusiastes del *foot-ball* de classe obrera –eren treballadors de La Isleña Marítima– al fet que dos clubs ciclistes de l'alta societat, el Círculo Ciclista i el Veloz Sport Balear, haguessin creat les respectives seccions de *foot-ball*. Alguns d'aquests distingits cavallers de la selecció social, per cert, crearen el 1916 l'Alfonso XIII Foot-Ball Club, l'antecedent de l'actual Mallorca, que jugà el seu primer partit contra el Barcelona Foot-Ball Club i perdé per 0-5 o 0-8 (no hi ha consens sobre el resultat).

L'any 1908 El Mecánico participà en el primer Campionat de Balears de *foot-ball*, sense que hagi quedat constància de qui el guanyà ni de quin paper hi féu

el club dels obrers. A pesar dels orígens modestos dels seus futbolistes, dirigents i socis, l'equip adquirí aviat una certa fama entre els treballadors que s'interessaven pel nou joc de la pilota i, d'aquesta manera, aconseguí una considerable massa social, la qual li permeté recaptar prou diners per fer construir un camp propi. El 1920 es fusionà amb el Mallorca Foot-Ball Club –no s'ha de confondre amb l'actual– i es creà així el Balears Foot-Ball Club, moment que oficialment es considera com el de la fundació de l'actual club, malgrat que, com s'ha dit, alguns balearics reivindiquen que El Mecánico ja era l'Atlètic amb un altre nom. Una nova fusió el 1942, amb l'Atlètic Club de Futbol, li donà la denominació actual.

Des dels seus orígens fins a la Guerra Civil molts dels jugadors i directius de l'Atlètic Balears se significaren políticament a favor de les esquerres. Tant fou així que l'equip anà a Barcelona per competir a l'Olimpíada Popular de l'any 1936, la qual avortà el cop d'estat franquista. A la tornada, segons la història oficiosa del club, foren metrallats per un avió rebel, sense que consti si sofriren víctimes o no.

La identificació obrerista i esquerrana es convertí en un llast després de la guerra. Durant la dècada dels anys quaranta les autoritats franquistes donaren un suport clar i llampant al Mallorca, alhora que perjudicaren l'Atlètic. L'any 1942 l'Ajuntament de Palma li expropià el camp i en aquell temps els jugadors que despuntaven eren obligats a passar al Mallorca –si més no així ho narra la història oral d'alguns dels balearics més veterans– i, en fi, mai ha tingut el favor institucional. Ni encara ara, quan l'enemic disposa d'un camp pagat per tots els ciutadans, Son Moix, i ell ha de jugar a Son Malferit, propietat de la federació illenca de futbol.

Dos equips de futbol, dues maneres d'entendre l'esport, dues ideologies... Dos clubs enfrontats per l'origen social i la història. ●